

Interjúkérdések- táborozó diák, Tolnai Gábor

Interjúalany személye- Tolnai Gábor

1. Mikor, hol született és hol lakott?

1961, Budapest 6.kerület és ott is laktak 50 évig

2. Melyik iskolából szervezték be építőtáborba? Angyalföld, Autóközlekedési

szakközépiskola. 1976-80-ig járt oda, de csak később kapcsolódott be igazán az építőtáborozásba, inkább már azért, hogy népszerűsítse a fotókiállításait. Közismert kerületi fotósként került le.

3. Hányszor vett részt építőtáborban? Négyyszer, 1979-84-ig főként Kecskeméti

Állami Gazdaság Újbögi építőtáborában, de 1986-ban Nyárlőrincen is voltak.

Iskolák beszerzése

1. Hogyan lehetett jelentkezni az építőtáborra? Volt egy csoport az iskolában, aki

ezt az egészet összefogta, vagy a pedagógusok jelentették be? Minden iskolának volt egy KISZ összekötő pedagógusa. Ő felelt az iskolákon belüli diákprogramokért. Az aktív KISZ tag tanár időközönként tartotta a kapcsolatot az akkori kerületi KISZ Bizottsággal, hírt adott az iskolának a közelgő diákeseményekről és igyekezett mozgósítani az iskola diákjait. A cél az volt, hogy minél több diák legyen, vegyen részt, a kulturális seregszemle koncerteken. Ha bármikor kérdés merült fel, a KISZ tanácsadó összekötötte a diákokat a tantestülettel. A 13. kerület ebből a szempontból nagyon aktív volt. A kerületi KISZ szervezetek szerződtek, választották ki az Állami Gazdaságokat. Az Állami Gazdaságok nem az iskolákat keresték meg, hanem a kerületi KISZ bizottságokat. Az ő iskolája 1979-től 84-ig egyetlen Állami Gazdasággal állt kapcsolatban, Újböggel. Ennek azonban egy idő után, nem volt gazdaságos a fenntartása. Ahogy megszűnt ez az állandó partner utána már kicsit összevissza szerveződtek.

2. Milyen volt az iskolában a közvélemény az építőtáborozással kapcsolatban? Az

angyalföldi diákok körében akkora volt a népszerűsége, volt, hogy néha ketté is kellett szedni a diákságot. Fővárosi szinten a 13.kerületi KISZ volt a leginkább diákbarátibb. Ebbe beleszámított az is, hogy milyen iskolák voltak túlsúlyban az adott kerületben. Angyalföldön 3 gimnázium volt és a középiskolák is elitnek számítottak.

3. **Hány évesen lehetett először jelentkezni építőtáborozásra? Hogyan történt a résztvevők kiválasztása? Bárki jelentkezhetett az iskolából/osztályból?**

14 éves kortól bárki jelentkezhetett. Kritérium annyi volt, hogy aki nagyon antiszociális, verekedett, megbukott, nem engedték menni.

4. **Mi alapján osztották be a brigádokat?**

Iskolánként voltak a brigádok, melynek létszáma 8-13 fő volt, attól függően, hogy hány fős a tábor. Az osztályok mindig együtt voltak. Ha egy osztályból nem voltak annyian, hogy kitöltsön egy brigádot akkor évfolyam szinten rendeződtek. Olyan nem volt, hogy fele ebből az iskolából, fele másikból.

5. **Mennyire volt önkéntes a jelentkezés? Teljes mértékben önkéntes volt a jelentkezés. Voltak olyan kerületek, ahol nehezen jöttek össze a létszámok és voltak olyanok, ahol több turnust is kellett csinálni, mint náluk.**

A közlekedés

1. **Mennyire volt szervezett a diákok kijutása? Voltak turnusok beállítva, hogy kinek mikorra kell érkezni, melyik járattal kell utazni? Kötelezően volt**

szervezetten kijuttatni, ami a KISZ felelőssége volt. Persze volt arra a lehetőség hogyha valaki csak később tudod jönni akkor a családdal jöttek le, de ez annyira nem volt jellemző. A kerület intézte a lejutást. Béreltek egy vonatszerelvényt, ami Kecskemétig ment abból 2 szerelvény le volt foglalva az építőtáborosoknak. Onnan az Állami Gazdaság buszai szállították a helyszínre a táborozókat és ugyanígy vissza.

2. **Volt-e erre kijelölt pedagógus, aki a csoportokat vezette ki? Az iskolák pedagógusai, vagy egykori diákok kísérték le őket, akik a turnus során a munkákba is besegítettek. A velük utazó tanáraik nagyon jó fejek voltak. Az ő iskolájukban egy fiatal összekötő volt, ő pl. letegeződött velük a táborban.**

A táborozás menete:

1. **Mi történt azután, miután mindenki megérkezett a táborba? Egy jó tábor hasonló volt egy kicsit a fesztiválhoz. Ha könnyedén érkezett meg az ember, még a gyümölcszedés is teljesen más milyen volt. Valaki bekapcsolta a táskarádióját a földeken, mentek a viccelődések. A brigádvezetőket a diákok választották maguk közül. Vasárnap délben megérkeztek a táborozók, majd a nyitóünnepség keretében a zászlófelvonás és a táborvezetőség alakulása és bemutatása után egy nyitó bulival zárták a napot, majd mindenki 10 órakor nyugovóra tért.**

2. **Hogyan épült fel egy nap?** Minden nap dolgoztak, de hétvégén nem vették olyan komolyan. Reggelivel kezdték a napot, ami a konyhán volt. Hétköznap 6 órán keresztül voltak kint a földeken, vagy 6-12-ig, vagy 7-13-ig tartott a munkaidő, közben tartottak egy ebédszünet. Két turnusban mentek le, volt egy korábbi kezdés és egy későbbi az étkeztetés miatt. Ha lejárt a munkaidő behozták őket a platós ifával. Letették őket az étteremnél és mentek enni. Aztán folytatódott a nap teljes szabadfoglalkozással, melynek keretében részt lehetett venni sport – és egyéb városlátogató programokban, stúdióban. Az utóbbi több órán keresztül is működött, mint egy tábori rádió. Olyan zenét játszott, amelyet a diákok akartak, ami néha meg lett szakítva spontán viccekkel. Voltak brigád fociversenyek, minden 2. nap az Állami Gazdaság buszai, a platós ifák vitte őket valamerre pl.: Tiszakécskére, cukrászdába. Szerveztek utat szomszéd városba, ahova átsétáltak, itt a diákok szabadon eldönthették mit csinálnak, annyi volt, hogy a vezetők megmondták, hogy 3 óra múlva találkozók, akik akkor ott voltak visszasétált velük, de lehetett maradni is akár. Volt, hogy a KISZ KB szervezett zenekarokat, fiatal befutó srácokat, pantomimművészeket, előadókat pl. Éles István humoristával és Boros Lajossal is itt ismerkedett meg. A 2 hét alatt 2-szer hívtak le kulturális programra embereket, de aki nem akart semmit csinálni, az nem csinált semmit. El lehetett akár hagyni a tábor területét. Szombaton is dolgoztak, viszont csak 4 órát, utána valamilyen koncert, buli volt, inkább fix kötött programokat szerveztek. Vasárnap mindig mentek valamerre. Hétköznap vagy te mentél el valahova, vagy vendégek jöttek programot csinálni. Újbögről a Tiszakécskei strandra mentek ekkor, Nyárlőrincen például a Tőserdőben strandoltak is. Mindig volt egy-két vezető, aki lekísérte az embereket. 1984-ben szabadon is kimehettek. Újbögrön a tábor utolsó napján Ki mit tudot szerveztek, ahol egyesek komolyan vették és valamilyen zenés táncos előadást adtak, volt, aki a táborvezetőket parodizálta ki. Azok a táborok voltak a legjobban, amelyet Hofbauer József fogott össze. Ő egy liberális beállítottságú remek magyar- történelem tanár volt. Később a Ladánybene 27 táborozóként vett részt.

3. **Hogyan zárult a tábor?**

Eredményhirdetésekkel. Általában megjelent egy-két Állami Gazdasági képviselő, vezető főgőré is megjelent. Az utolsó este egy díjátadó is volt egyben, ahol átadták személyesen a fődíjat, ajándéksorsjegyet. Értékeltek a két hét eredményét.

4. **Hogyan épült fel a vezetőség?** A mezőgazdasági kombinát emberei vezették a tábort. Az iskolát egy pedagógus képviselte, aki a brigádok diák vezetőivel tartotta a

kapcsolatot. Minden tábornak volt egy táborvezetősége, amely azokból a tanárokból alakult, akik az iskolájukból vállalták, hogy lejönnek két hétre a táborba. Mellettük voltak azok az egyetemisták, a KISZ ifjúvezetői, akik besegítettek és részt vettek a programok szervezésében.

1. **A kommunista ideológiára nevelés mennyire volt jelen a táborok alatt?** *Nem igazán Angyalföldiek között már biztos. KISZ nóták éneklése már nem volt. Kommunista fejesek, Párt küldöttek nem jöttek. Nagyon jó táborok után a diákok nem találták a helyüket a mindennapokban, megvették a kedvenc cd-ket, amiket ott játszottak.*
2. **Mi volt a legkedvesebb emléke innen?**
Csak jó emléke van innen. Nehéz lenne választani.
3. **Volt-e negatív?**
Az se igazán.

Munkaszervezés:

1. **Milyen munkákat kellett végezni?**
Paradicsom, megy, barack, paprika gyümölcsszedés, kapálás is, de inkább a gyümölcsszedés. Volt, hogy vitték őket üzemi válogatásra.
2. **Ki irányította a földeken a munkát?**
A gazdaság emberei irányították és mutatták meg a munkát. A diákfelügyelők is kimentek segíteni nekik. Ha látták, hogy valaki lankad, akkor meghajtották a diákokat.
3. **Hogyan mérték a különböző brigádok teljesítményét?** *Diákoknak a 18 év alatti teljesítménye sokkal lejjebb volt, mint a felnőtteknek, 40%-kal is akár. Brigádversenyek voltak, lehetett nyerni dolgokat, csekket, üdülést, az első 3 helyezett mindig nyert valamit. 100% -ot teljesíteni kellett, ha alatta vitt valaki akkor azért megszólították a brigádvezetőt. Soronként, meg volt adva a normája vagy pl. kilóra, kosarakra mérték. A gazdaság szakdolgozói mérték ezeket, szállítását.*
4. **Milyen volt a gazdaság beosztottjainak viszonya az építőtáborozókkal?**
Partnernek tekintették őket vagy inkább beosztottnak? *Átlagos, nem volt nagy barátkozás. Nekik csak annyi volt, hogy mérjék a teljesítményt.*

Szabadidő:

1. **Milyen szabadidős lehetőségek voltak?** *Táborvezetőtől függően ki lehetett menni a táborból a faluba, csak szólni kellett a vezetőnek.*

2. **Milyen sportolási lehetőséget biztosított a tábor?** *Foci, zsinórlabda, röplabda, kosár, pinpong.*
3. **Milyen kulturális jellegű programokat szerveztek? Voltak szervezett előadások?** *Egy turnusban 2 vendég jött, zenekar énekes, gitáros. Nem voltak politikai előadások*
4. **A táborozóknak mi volt a véleménye ezekről a programokról? Mennyire tartották hasznosnak?** *Volt, amik tetszett nekik. Változatosságnak jó volt. Országosan is jónak számított. Humoristák pl. nem volt megszokott általánosan. A diákok örültek, hogy vannak ilyenek.*
5. **A programok választhatóak voltak, vagy egyes programokon kötelező volt a részvétel?** *Választhatóak voltak. Kiírták a programot, a hangosbemondó bemondta, azzal sose volt gond, hogy össze kell szedegetni az embereket.*
6. **Ennek anyagi vonzatát a táborozóktól beszédtek, vagy a gazdaság, vagy a KISZ maga teremtette meg az alapot?** *Nem kellett fizetni ezért. Az őszi társadalmi munka kötelező volt és járt érte pénz. Az őszi az iskolákon múlt hova szervezték. A nyáriért nem kaptak, teljesen választható volt.*
7. **Mennyire volt életkori igényeknek megfelelően kialakítva a szabadidőprogram?** *A gazdaság részéről az elvégzett munka volt a hangsúlyos, azt szorgalmazták.*
8. **A helyi önkormányzat KISZ szervezete is részt vett a programok előkészítésében és lebonyolításában?** *Amennyiben az esti diszkóhoz kellettek, akkor bizonyára.*
9. **Tudomásom szerint Ön ott volt a Ladánybene 27 zenekar megalakulásánál. Tudna erről pár szót mesélni?** *Először annak köszönhetően találkoztunk, hogy ahova addig jártam Újbögi építőtábor, megszűnt a korábbi kirendeltség. 1984-ben ismerkedtem meg a Ladánybene 27 tagjaival, kezdetben még alternatív vonulatokat játszottak a srácok. Rá két évre jött össze a zenekar, miután mindenki végzett a seregben. Ettől az évtől ő is rendszeresen találkozott a zenekar tagjaival. Kezdetben diák klubokban, majd művelődési központokban játszottak akkor még ska muzsikát játszottak, ami tudni illik egy mozgalmas pánk ütemekkel táncolható fúvós szekciókkal ellátott muzsika. Akkoriban találták ki a Ladánybene tábort, zenei tábort, ami hasonló brigádalapokon 8-12 fős csoportokban osztotta szét a diákokat. Minden csapat a zenekar alapító tagjainak egyikét viselte és a tábor ideje alatt zenéltek, sportoltak és felfedezték a környéket.*

Szállás és étkezés:

1. **Milyen jellegű volt a diákok szállása?** *Direkt a fiataloknak épített szállások. Volt olyan, ahol a melósoknak épített szállások voltak. Újbögn belsőépület és szintékénti zuhanyzó volt, de kő- vagy fabarakkok is jellemzőek voltak.*
2. **Hány fős szobákat alakítottak ki? Ezeket hogyan osztották fel? (koedukált vagy nemek szerint)** *6-12 fő, nemek szerint.*
3. **Kényelmi és higiéniai szempontból, milyennek találták a táborozók a szállás körülményeket?** *Akkor se volt profi, mindig a melegvízzel volt a gond. Rágógumi eltömíti a wc-t, ilyen apróságok*
4. **Naponta hányszori étkezés volt biztosított?** *Három volt a fix. Mindenki spájzolt, saját maguk hoztak az étteremből, mert éjszaka kelleni fog.*